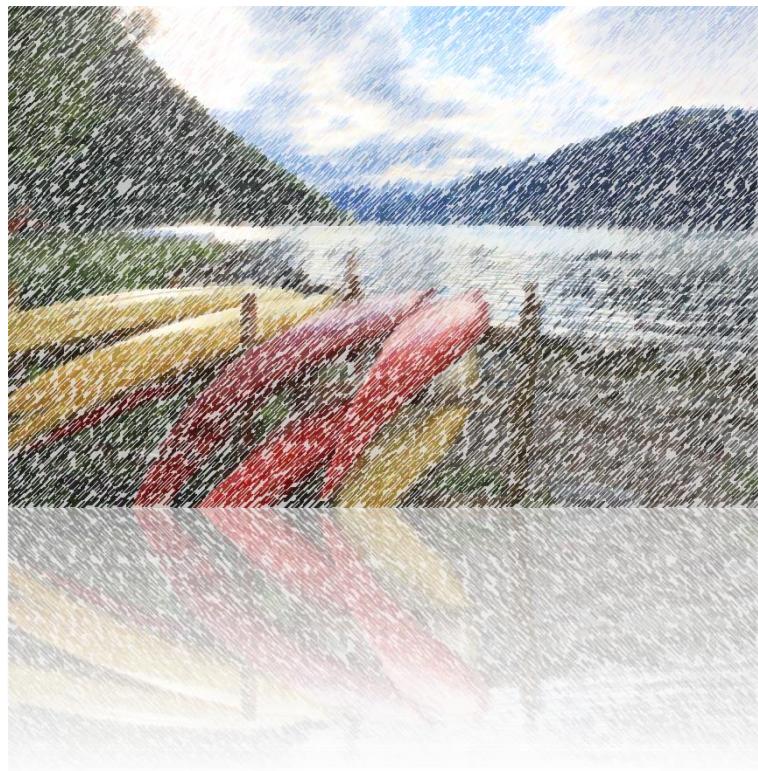

SØKNAD OM GRENSEJUSTERING

BYGDENE NORDDAL OG EIDSDAL FRÅ NORDDAL TIL STRANDA KOMMUNE

29. JUNI, 2016

INNHOLD

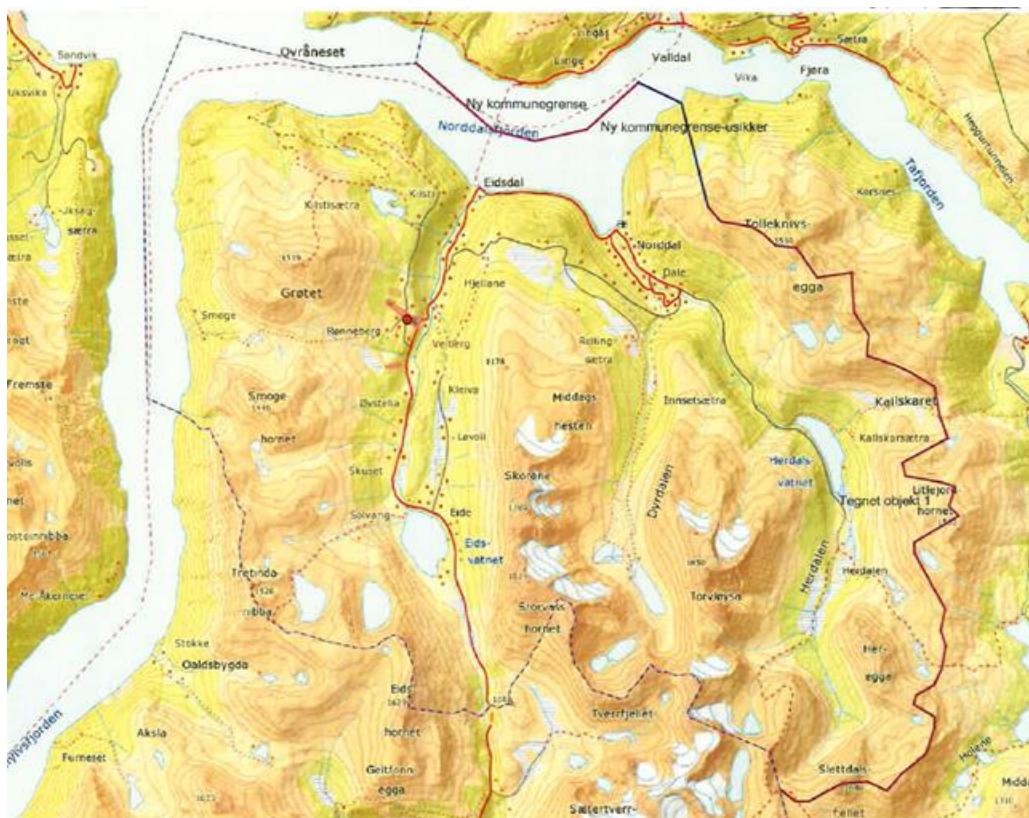
1. SØKNADEN I KORTVERSJON	3
2. GRUNNLAGSINFORMASJON	7
GEOGRAFI OG SAMFERDSLE	7
FOLKTAL.....	8
NÆRINGSLIV	8
3. PROSESSEN I KORTE TREKK, FORHOLDET TIL KOMMUNANE OG FYLKESMANNEN	11
MEIR OM FORHOLDET TIL NORDDAL KOMMUNE	12
FORHOLDET TIL STRANDA KOMMUNE	13
FORHOLDET TIL FYLKESMANNEN	13
4. FOLKELEG STØTTE TIL SØKNADEN	14
HOVUDRESULTAT FØRSTE FOLKERØYSTING – KVA ER DET BESTE FOR BYGDENE?	14
HOVUDRESULTAT ANDRE FOLKERØYSTING OM SØKNAD OM GRENSEJUSTERING	16
NORDDAL KOMMUNE SI FOLKERØYSTING	17
ARBEIDSGRUPPA SI TOLKING AV FOLKERØYSTINGANE.....	17
5. ARBEIDSGRUPPA SINE VURDERINGER AV EI GRENSEJUSTERING SETT I FORHOLD TIL MÅLSETTINGA MED KOMMUNEREFORMA	19
GODE OG LIKEVERDIGE TENESTER TIL INNBYGGJARANE.....	19
HEILSKAPLEG OG SAMORDNA SAMFUNNSUTVIKLING	19
BEREKRAFTIGE OG ØKONOMISK ROBUSTE KOMMUNAR.....	20
STYRKA LOKALDEMOKRATI	20
6. KARTGRUNNLAG	21
VERBAL SKILDRING AV NY GRENSE	21
KARTVEDLEGG.....	21

1. SØKNADEN I KORTVERSJON

Under føresetnad av at Stranda kommune held fram som sjølvstendig kommune, søker vi med dette om grensejustering slik at bygdene Norddal og Eidsdal endrar kommunetilknyting frå Norddal til Stranda kommune.

Vi ber om at søknaden vert sett i samanheng med kommunereforma. Fylkesmannen har også oppmoda om at initiativ som dette vert sett inn i ein slik samanheng. Den bør då også sjåast i lys av at kommunestyret i Norddal den 23. juni i år gjorde endeleg vedtak i kommunereformsaka. I eit vedtak i to punkt vedtek kommunestyret å halde fram som sjølvstendig kommune med same kommunegrenser som i dag (KS-049/16). Kommunestyret i Stranda har også gjort endeleg vedtak. I punkt ein seier kommunestyret nei til ei samanslåing med Sykkylven kommune. I punkt to i vedtaket seier Stranda kommune seg open for nye forhandlingar med ein eller fleire kommunar i framtida (KOM-059/16).

1. januar, 2016 budde 477 personar i bygdene Eidsdal og Norddal, 327 i Eidsdal og 150 i Norddal. Med dette utgjer befolkninga i dei to bygdene 29 prosent av befolkninga i kommunen. Totalt innbyggjartal i Norddal kommune var på same tidspunkt 1652 personar (Kjelde: SSB).

Figur 1 gir ein oversikt over forslaget til nye grenser mellom Stranda og Norddal etter eventuell grensejustering.

Figur 1 over gir eit oversyn over korleis vi ser føre oss dei nye grenselinene mellom Stranda og Norddal. Grensene følgjer prinsippet om deling midtfjords, og følgjer elles grensene for landbrukseigedom der gardane tilhøyrande Norddal og Eidsdal vert del av Stranda kommune. Avsnitt 6 «Kartgrunnlag» gir ein meir detaljert oversikt og ei grundigare skildring av dei nye grensene.

Denne søknaden er ført i pennen av arbeidsgruppa som er valt av innbyggjarane til dette føremålet, men søknaden er gjort på vegner av eit klart fleirtal i dei to bygdene. Tabell 1 viser prosentandelen av dei som røysta frå Norddal og Eidsdal som støtter ein søknad om grensejustering i den andre folkerøystinga vi har gjennomført. Ettersom utfallet av kommunereformprosessane i kommunane Stranda og Norddal ikkje var klare

på tidspunktet for vår folkerøysting og utfallet av kommunereformarbeidet i det store og heile ikkje vil vere klar før seinare, måtte innbyggjarane halde seg til svært mange alternativ.

Trenden er likevel klar. Dersom Stranda held fram som eigen kommune er det eit overveldande fleirtal for å søkje om grensejustering, slik at Eidsdal og Norddal vert del av Stranda kommune. Heile 82 prosent ønskjer å søkje om grensejustering dersom utfallet av kommunereformprosessen blir slik at både Stranda og Norddal vert ståande åleine, slik begge desse kommunane no legg opp til. Det er truleg også eit forholdsvis klart fleirtal for å søkje om grensejustering dersom Stranda og Sykkylven slår seg saman/vert slått saman. Vi opplever likevel usikkerheita i denne saka som såpass stor at vi vel å ikkje søkje om grensejustering dersom ei samanslåing av Stranda/Sykkylven vert utfallet av kommunereformprosessen. Meir om folkeleg støtte til arbeidsgruppa sitt arbeid med søknaden finn de i avsnitt 4.

Tabell 1 viser kor stor del av innbyggjarane i bygdene Norddal og Eidsdal som meiner ein skal søkje om grensejustering gitt ulike utfall i kommunereformprosessen for Stranda og Norddal. 225 personar svarte på undersøkinga. Av desse var 18 personar under 18 år. Til samanlikning hadde 388 personar røysterett i dei to bygdene ved kommunevalet 2015.

Skal vi søkje om grensejustering?	Dersom Stranda held fram som eigen kommune				Dersom Stranda går saman med Sykkylven			
	Norddal åleine	Norddal og Stordal	Norddal, Stordal, Ørskog	Norddal, Stordal, Ørskog og Skodje	Norddal åleine	Norddal og Stordal	Norddal, Stordal, Ørskog	Norddal, Stordal, Ørskog og Skodje
Ja	82 %	70 %	73 %	79 %	55 %	49 %	50 %	54 %
Nei	11 %	13 %	17 %	14 %	27 %	30 %	27 %	29 %
Veit ikkje	7 %	17 %	10 %	7 %	17 %	21 %	23 %	17 %
Totalt:	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Arbeidsgruppa ser fordelar og ulemper med å endre kommunetilknyting, slik det går fram av utgreiinga som ligg ved. Samla sett meiner vi likevel fordelane er større enn ulempene. Som tabell 1 viser, deler eit klart fleirtal av befolkninga i bygdene dette synet. Vi vil særleg framheve følgjande forhold som hovudargument for søknaden:

- **Ei naturleg geografisk eining:** Bygdene Norddal, Eidsdal og Geiranger dannar geografisk og i forhold til samferdsle ei naturleg eining
- **Like og supplerande næringer:** Norddal/Eidsdal og Geiranger/Stranda har delvis like og delvis supplerande næringer. Landbruksnäringa står sterkt i Eidsdal/Norddal og i Stranda generelt, medan særleg Geiranger er truga av attgroing. Geiranger er ein motor i norsk reiseliv. Norddal og Eidsdal har småskala reiselivsprodukt og ei gryande reiselivsnäring som framleis kan utviklast mykje og auke den samla verdiskapinga i området. Det bør også vere mogleg å hente ut større synergiar mellom landbruket i området og den sterke næringsmiddelindustrien på Stranda.
- **Tett samarbeid som kan utviklast:** Norddal, Eidsdal og Geiranger samarbeider tett, særleg innanfor idrett og kultur, men òg på andre felt. Vi meiner det er eit unytta potensial for å ta ut gevinstar av endå tettare samarbeid som samla kan gjøre området meir attraktivt. Som døme kan nemnast:
 - Alle tre bygdene har store areal inne i verdsarvområdet. Både stat, fylke og kommunar har forplikta seg til å ta vare på områda for framtida. Heilskapleg ivaretaking og utvikling av heile verdsarvområdet er avgjerande for at ein skal lukkast. Vi meiner dette er lettast å få til under felles kommunal paraply.
 - Arealplanlegging. Ei samanslåing vil opne for fleire moglegheiter, og *kan* gje løysingar på nokre utfordringar ein har i dag.
 - Tryggleik og beredskap. Rastrusselen frå Åkneset gjev dei tre bygdene utfordringar som lettast kan løysast ved å sjå området i ein heilskap
 - Samferdsle. Alle tre bygdene er avhengige av den same ferja vinterstid. For alle vil heilårsveg austover ha stor betydning. Likeins andre trafikk- og samferdsletiltak i området

- Felles hamneområde kan gi nye løysingar for cruisetrafikken. Mindre belasting på Geiranger. Stort potensial i dei to andre bygdene
- **Betra lokaldemokrati og politisk styring:** Lokaldemokratiet i Norddal kommune har over tid mista legitimitet og oppslutning blant folk i Norddal og Eidsdal. Tilliten er brote. Signala om dette er svært sterke over tid og har mellom anna kome fram gjennom:
 - Sterk auke av stemmer til «Norddalslista» i 2007 som var største parti i kommunen i 2007 og 2011. Partiet er ikkje ei bygdeliste, men utgjorde ein opposisjon mot fleirtalspolitikken i kommunen.
 - Aukande konflikt mellom bygdene på nordsida og sørsida av fjorden
 - Underskriftskampanje for å få fram folkemeininga om prioritering av økonomien til idrettshall
 - Sterk oppslutning i Norddal og Eidsdal om initiativ om oppretting av privatskule (1. – 10 kl.) i Eidsdal
 - Størst prosentvis blanke stemmer i heile landet ved kommunevalet 2015
 - Sterk støtte til å utgrei moglegheiter for ny kommunetilknyting for Norddal og Eidsdal
 - I den lokale arbeidsgruppa si første folkerøysting ser berre 13 av 211 personar ei framleis tilknyting til eit sjølvstendig Norddal kommune som det beste alternativet for bygdene Norddal og Eidsdal i framtida.
 - I den andre folkerøystinga ønskjer 82 prosent av innbyggjarane at det vert søkt om grensejustering dersom kommunane Stranda og Norddal vert ståande åleine i kommunereformarbeidet.
- **Framtidsretta og føreseielege kommunale tenester:** I eit lengre perspektiv bør det vere potensial for meir framtidsretta kommunale tenester dersom dei tre bygdene er i same eining og det er mogleg å sjå desse tre i ein heilskap, innanfor til dømes helse, tekniske tenester og eldreomsorg. I dette ligg òg auka føreseielelegheit for tenestene
- **Større og meir kompetente fagmiljø:** Ein større kommune kan gjere det lettare å byggje opp større fagmiljø. Dette kan òg bidra til å behalde fleire arbeidsplassar i kommunen og lokalt.

Samla sett ser vi klare gevinstar med å samle bygdene Eidsdal, Norddal og Geiranger i Stranda kommune. Det er også dette denne søknaden handlar om. Vi vil likevel streke under at både arbeidsgruppa og eit fleirtal av befolkninga i Eidsdal og Norddal, meiner den beste løysinga hadde vore at heile Norddal kommune slår seg saman med Stranda. Norddal kommune forkasta likevel tidleg i prosessen dette alternativet.

Vi legg ved grunnlagsdokument som viser faktagrunnlaget og vurderingar søknaden er tufta på. Desse er:

- Vedlegg 1: Utgreiinga «Kommunereform. Utgreiing av alternativ knytt til bygdene Norddal og Eidsdal inn i Stranda kommune». Utgreiinga ser på fordelar og ulemper med ei ny kommunetilknyting for bygdene Norddal og Eidsdal.
- Vedlegg 2: Resultat frå første folkerøysting i regi av arbeidsgruppa: «Kommunereform. Kva meiner innbyggjarane i bygdene Norddal og Eidsdal om kommunetilknyting for framtida?»
- Vedlegg 3: Resultat frå andre folkerøysting i regi av arbeidsgruppa: «Kommunereform. Skal bygdene Norddal og Eidsdal søkje om grensejustering og verte del av Stranda kommune?»

Vedlegga er å rekne som ein del av søknaden.

Vi meiner dokumenta gir eit grundig grunnlag for søknaden om grensejustering og ser det ikkje som føremålstenleg å gjenta alt som står i grunnlagsdokumenta. Vi tek likevel delvis opp att hovudpunkt i dokumenta nedanfor, for å gi ein oversikt og eit heilskapleg bilet i denne søknaden. I det følgjande tek vi føre oss fem tema

1. Grunnlagsinformasjon
2. Prosessen i korte trekk, forholdet til kommunane og Fylkesmannen

3. Folkeleg støtte til søknaden
4. Arbeidsgruppa sine vurderinger av grensejustering sett i forhold til målsettingar i kommunereforma
5. Kartgrunnlag for søknaden

Dersom det er behov for ytterlegare dokumentasjon eller informasjon kan de ta kontakt med leiar for arbeidsgruppa Merete Løvoll Rønneberg på telefon 993 76 585 eller e-post merete@verdsarvfjord.no.

Arbeidsgruppa 29. juni, 2016

Merete Løvoll Rønneberg Frode Rønneberg Knut Grønningsæter Else Ragni Yttredal
(leiar)

2. GRUNNLAGSINFORMASJON

I det følgjande gir vi bakgrunnsinformasjon vi meiner dannar eit viktig grunnlag for søknaden.

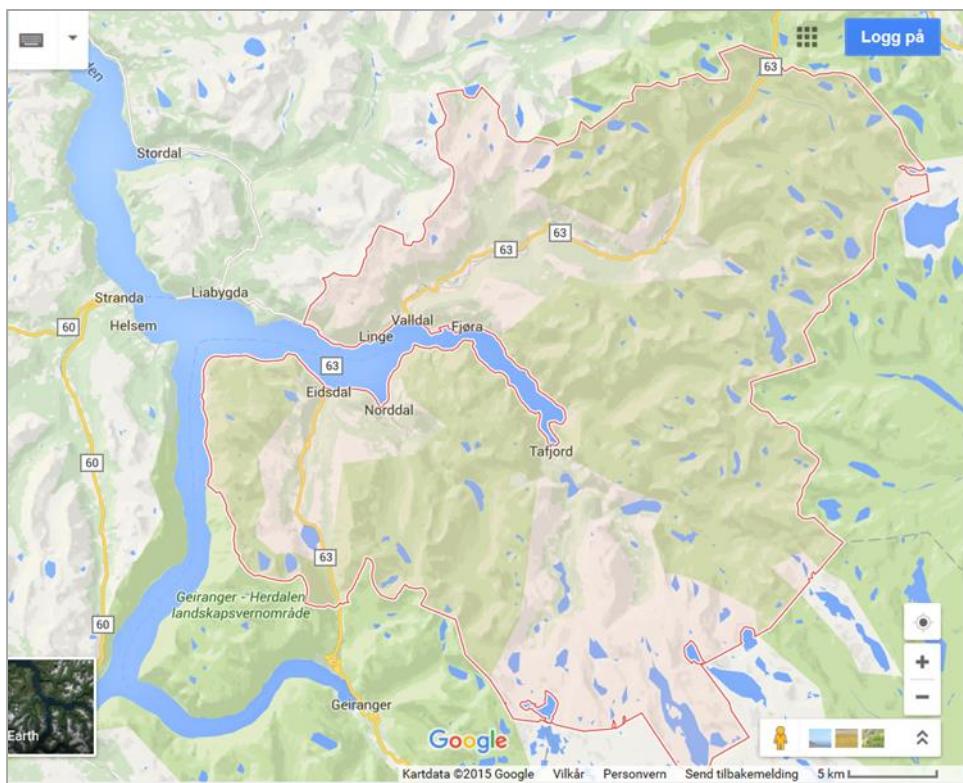
Grunnlagsinformasjonen viser at:

- Bygdene Norddal, Eidsdal og Geiranger utgjer ei naturleg geografisk eining understøtta av felles samferdsleløysingar og - utfordringar, men høyrer no til kvar sine kommunar noko som er uheldig
- Folketalsnedgangen i Norddal kommune er stor, og spesielt stor i dei minste bygdene. Det er grunn til å gjere grep både for kommunen og for bygdene Eidsdal og Norddal
- Næringsstrukturen i Eidsdal og Norddal er delvis lik og delvis utfyllande i forhold til bygda Geiranger og Stranda kommune. Dette gir ei endra kommunetilknyting potensial for vekst.

Meir utfyllande bakgrunnsinformasjon er å finne i utgreiinga som ligg i vedlegg.

GEOGRAFI OG SAMFERDSLE

Norddal kommune ligg inst i Storfjorden og omfattar bygdene Eidsdal, Fjørå, Tafjord, Valldal og Norddal. Kommunesenteret ligg på Sylte i Valldal. Bygdene Fjørå, Tafjord og Valldal er knytt saman med fylkesveg 92 på nordsida av fjorden (Norddalsfjorden og Tafjorden). Bygdene Eidsdal og Norddal er knytt saman med fylkesveg 91 på sørsida av fjorden. Eidsdal og Norddal er knytt til kommunesenteret Valldal med ferje Eidsdal – Linge som tek om lag ti minutt.

Figur 2: Kartutsnittet viser kommunegrenser for Norddal kommune (sjøarealet kjem ikkje fram), bygder og vegar i Norddal kommune og geografi i forhold til bygda Geiranger og kommunesenteret Stranda i Stranda kommune. Kjelde: Google maps.

Bygdene Geiranger (Stranda kommune), Norddal og Eidsdal er knytt saman med riksveg 63 og fylkesveg 91 og er vinterstid avhengige av ferje Eidsdal – Linge for å kome til andre bygder og tettstader. Om sommaren er riksveg 63 over Grotli open mot Skjåk og Stryn. For å kome til kommunesenteret Stranda i Stranda kommune er

innbyggjarar i Eidsdal, Norddal og Geiranger avhengige av to ferjer: Eidsdal – Linge og Liabygda – Stranda, kvar på om lag ti minutt.

Planlagt tunnel mellom Indreeidsdalen i Norddal kommune og Korsmyra i Stranda kommune vil betre og sikre framkommeleight mellom Eidsdal/Norddal og Geiranger. Etter planen byrjar arbeidet med tunnelen i 2017.

FOLKETAL

Norddal kommune hadde per 1. januar 2016 1.652 innbyggjarar (Kjelde: SSB) og er dermed liten, uansett målestokk. Kommunen har nedgang i folketalet. Stranda kommune hadde på same tidspunkt 4.598 personar og ligg dermed svært nært mediankommunen. Folketalet har vore forholdsvis stabilt i alle fall siste 30 år.¹

Norddal kommune, har som dei fleste andre kommunar i innlandet av Møre og Romsdal ein forholdsvis stor nedgang i folketal.

Tabell 2: Folketalsendringar for bygdene i Norddal kommune. Grunnkrinsnivå, 1. januar kvart år. Kjelde SSB. Statistikkbanken.

	2000	2005	2010	2016	Prosentvis nedgang i folketal
Norddal	208	179	155	150	- 28 %
Eidsdal	414	384	365	327	-21 %
Valldal	1000	949	992	922	-8 %
Fjørå	179	156	169	155	-13 %
Tafjord	157	133	120	94	-40 %
Sum Norddal kommune	1960	1817	1801	1676	-16 %

Tabell 2 viser folketalsutviklinga for Norddal kommune i perioden 2000 – 2016. Folketalet i Norddal kommune har gått ned med 16 prosent i perioden og er spesielt stor i bygdene Tafjord og Norddal og minst i Valldal der kommunesenteret ligg. Totaltalet for Norddal kommune inkluderer 4 personar som ikkje hadde oppgitt grunnkrets i 2016.

Innbyggjarane i Norddal og Eidsdal utgjorde første januar 2016 29 prosent av det totale folketalet i kommunen.

NÆRINGSLIV

Utanom kommunal verksemder er det ingen større arbeidsplassar i bygdene Norddal og Eidsdal. Det betyr at dei som ikkje er sjølvstendig næringsdrivande i stor grad er avhengige av å reise ut av bygdene for arbeid.

Arbeidsmarknaden innanfor akseptabel pendlaravstand (30 – 45 minutt ein veg) er liten og geografisk avgrensa til Geiranger, Valldal, Stranda og Stordal.

Landbruk har tradisjonelt vore det viktigaste grunnlaget for busetjing i bygdene. Den generelle tilbakegangen i denne næringa har ramma grunnlaget for busetjinga hardt. Statistikken viser at tal jordbruksbedrifter i Norddal og Stranda kommune er halvert i perioden 2000-2014. Nedgangen i Norddal kommune er noko større enn i Stranda, 57 mot 43 prosent.² Talet husdyr har endra seg mindre. For same periode er nedgangen i Norddal

¹ 4745 personar i 1986 og svært små variasjonar sidan. Kjelde: SSB

² Kjelde: <https://www.ssb.no/statistikkbanken/selectvarval/saveselections.asp>

kommune størst for storfe (44 prosent) og minst for sau og mjølkegeiter (om lag 14 prosent).³ Stranda kommune kjem noko betre ut.

Reiselivsnæringa er sett på som eit viktig vekstområde for Eidsdal og Norddal som ligg nært Geiranger med meir enn 200 cruiseanløp i året og på vegen mellom Geiranger og Trollstigen. Ferjesambandet Eidsdal – Linge som ligg på denne strekninga har ein gjennomsnittleg døgntrafikk på 560 bilar fordelt på heile året,⁴ med dei fleste av desse i juni, juli og august. Turiststraumen har likevel ikkje ført til mange hovudarbeidsplassar i bygdene, noko som vert stadfesta av statistikken som viser at det totalt i Norddal kommune er 15 hovudarbeidsplassar knytt til overnatting. Turisme er likevel ein viktig attåtnæringer for fleire verksemder i Norddal og Eidsdal og gir viktige deltidarbeidsplassar både for vaksne og unge i sommarhalvåret.

Kommunane Norddal og Stranda husar nordområdet av verdsarvområdet Vestnorsk fjordlandskap: Geirangerfjord med omland. Bygdene Norddal og Eidsdal grensar til området og mykje areal knytt til bygdene er del av området. I 2015 vart Norsk fjordsenter i Geiranger autorisert som verdsarvsenter for Vestnorsk fjordlandskap.

Tabell 3: Nokre bakgrunnsfaktorar knytt til sysselsetting for Stranda og Norddal kommunar. Kjelde: www.nykommune.no (Sunnmøre Regionråd⁵ med grunnlagsdata frå SSB, eller direkte frå www.nykommune.no.) Alle tal frå 2014.

Indikatorar 2014	Norddal	Stranda
Andel sysselsette offentleg sektor	33 %	23 %
Andel sysselsette i privat sektor	67 %	77 %
Andel sysselsette i primærnæringer	17 %	4 %
Andel sysselsette i sekundærnæringer	15 %	46 %
Andel sysselsette i tertiærnæringer	68%	49 %
Tal personar som pendlar til Norddal	-	48
Tal personar som pendlar til Stranda	58	-
Sårbarheitsindikator ⁶	21,4	30,3

³ Tala er henta frå Statens landbruksforvaltning sin statistikk <http://32.247.61.17/skf/pt900/1320/1320F15f.htm>. Tala frå 2014 er førebelse tal.

⁴ Kjelde: https://no.wikipedia.org/wiki/Ferjesamband_i_Norge

⁵Tal henta frå rapport på Sunnmøre Regionråd <http://www.sunnmoreregionrad.no/images/stories/Dokumenter/Kommunereform/Kommunereformrapport-275-276-265-269-281-273-271-270-274-272-264-268-259.pdf> som har henta tal frå SSB.

⁶ «Denne indeksen sier noe om hvor sårbart næringslivet i kommunen er. En kommunens næringsmessige sårbarhet er i denne sammenheng målt ved å kombinere tre indikatorer – hjørnestefaktor, bransjespesialisering og arbeidsmarkedsintegrasjon. En høyere verdi tilsvarer større sårbarhet. Denne sårbarhetsindeksen er utviklet av Telemarksforskning og viser sårbarheten til kommunene i Norge basert på 2011-tall.» Kjelde: <http://www.nykommune.no/#!kommuner/269-270>

Tabell 4 viser hovudnæringsvegar etter bustad i Norddal kommune. Berre næringar som sysselset 5 prosent eller meir av totalt antal sysselsette er inkludert i tabellen. Kjelde SSB.

Hovudnæringsvegar Norddal kommune	Prosent av totalt tal sysselsette etter bustad
Kraftforsyning	5%
Undervisning	7%
Omsorg utan butilbod, barnehagar mv.	8%
Jordbruk og tilhørende tjenester, jakt	8%
Detaljhandel, unntak for motorvogner	9%
Pleie og omsorg i institusjon	9%
Helsetenester	10%
Totalt	56%

Tabell 5 viser hovudnæringsvegar etter bustad i Stranda kommune. Berre næringar som sysselset fem prosent eller meir av totalt antal sysselsette er inkludert i tabellen. Kjelde SSB.

Hovudnæringsvegar Stranda kommune	Prosent av totalt tal sysselsette etter bustad
Detaljhandel unntak for motorvogner	6%
Omsorg utan butilbod, barnehagar mv.	6%
Undervisning	6%
Møbelindustri	7%
Pleie og omsorg i institusjon	7%
Næringsmiddelindustri	22%
Totalt	54%

Tabell 3-5 viser at medan Stranda har ein stor industri, knytt til næringsmiddel og møbel som sysselset nærmare 30 prosent av innbyggjarane, har Norddal kommune større andel av befolkninga sysselsett i offentleg sektor og sysselsettinga er elles sterkt prega av helse- og omsorgstenester. Landbruk står for 3 prosent av sysselsettinga i Stranda kommune og er såleis ikkje ein av hovudnæringsvegane. Samanlikna med andre kommunar er Stranda likevel ein sterk landbrukskommune. Overnattingsverksemd står for 3 prosent av sysselsettinga i Stranda og 2 prosent i Norddal (Kjelde: SSB). Overnattingsverksemd er klart viktigare for bygda Geiranger enn for heile Stranda kommune, ettersom den einaste store heilårsarbeidsplassen i bygda er Union Hotel.

Vi ser det slik at for bygdene Norddal og Eidsdal vil tettare kopling mot reiselivsnæringa i Geiranger, til landbruksmiljøet i Stranda og mellom landbruksnæringa i Norddal/Eidsdal og næringsmiddelindustrien i Stranda kommune utgjere eit potensial for ei positiv utvikling.

3. PROSESSEN I KORTE TREKK, FORHOLDDET TIL KOMMUNANE OG FYLKESMANNEN

Tabellen på dei neste sidene gir ein oversikt over prosessen fram til denne søknaden om grensejustering. Store delar av prosessen er elles godt dokumentert i utgreiinga som ligg ved.

Alt arbeidet som er gjennomført i regi av arbeidsgruppa – spørjegranskingar, bygdemøta, utgreiing, folkerøystingar og no denne søknaden er gjennomført på dugnad - utan nokon form for økonomisk støtte.

[Tabell 6 gir eit oversyn over prosessen fram til søknad om grensejustering.](#)

Steg for steg – prosessen fram til søknad om grensejustering		
Dato	Hending	Innhald
12.feb.15	Kommunestyrevedtak i kommunereformarbeidet (Vedtak 003/15)	Kommunestyret vedtek å greie ut fem alternativ i det vidare arbeidet med kommunereform. Eitt av desse er at Norddal kommune vert delt og at sørsla går mot Stranda/Stryn (ev. Sykkylven) og nordsida mot Ålesundsregionen. (Vedtak 003/15). Ei kommunal arbeidsgruppe vert nedsett for å arbeide vidare med kommunereforma, men alternativet om deling vert ikkje utgreidd i kommunal regi.
Ca. 01.sep.15	Lokal arbeidsgruppe for bygdene Norddal og Eidsdal vert oppretta (2 frå Norddal, 2 frå Eidsdal)	Privat initiativ for å sjå på om det er ønske om å utgreie alternativet med deling vidare.
07.okt.15	Spørjeundersøking	Spørjeundersøking for å sondere ønsket om å få utgreidd alternativet der desse to bygdene vert del av Stranda kommune. 136 svar. (125 positive, 7 negative og 4 veit ikkje).
12.okt.15	Informasjon om initiativet til kommunen si arbeidsgruppe for kommunereform	
13.okt.15	Brev til ordførar i Norddal og Stranda	Informasjon om resultatet av spørjeundersøkinga og invitasjon til samarbeid om vidare framdrift for å greie ut alternativet med deling. Norddal kommune er negativ til eit slikt samarbeid.
15.okt.15	Informasjon om initiativet i felles møte mellom gammalt og nytt kommunestyre	
02.nov.2015	Invitasjon til bygdemøte for Norddal og Eidsdal sendt til Norddal og Stranda kommunar og innbyggjarane i dei to bygdene.	Det vart invitert til godt samarbeid. Ordførarane var inviterte til å halde innlegg.
02.nov.15	Informasjon om initiativet til nytt formannskap	
09.nov.15	Bygdemøte for Eidsdal og Norddal. Norddal kommune stiller ikkje opp. Grunngjeving frå ordførar i Norddal er at han ikkje har mandat.	Invitasjon til alle i dei to bygdene. Politisk og administrativ leiing frå begge kommunar inviterte. Stranda valde å ikkje stille pga. Norddal ikkje ville stille. Møtet inkluderer ein SWOT-analyse knytt til moglegheiter og utfordringar ved eksisterande tilknyting og alternativ tilknyting til Stranda kommune. 82 personar frå Norddal og Eidsdal deltok. (Ein frå Geiranger). Dette tilsvarar 21 prosent av dei med stemmerett i bygdene. Val av arbeidsgruppe. Den førebelse arbeidsgruppa vart valt til å arbeide vidare med ei utgreiing av alternativ kommunetilknyting for bygdene.
19. nov.15	Formannskapet vedtek nye alternativ for det vidare arbeidet med kommunereforma. Alternativet deling av kommunen vert stroke.	Vedtaket vart sidan stadfesta i kommunestyret

03.des.15	Møte med politisk og administrativ leiing i Stranda kommune	Gjensidig informasjon om prosessen som er sett i gang i regi lokal arbeidsgruppe. Representantane frå Stranda kommune gav positive signal, men ynskte ikkje å fronte noko i denne omgang av omsyn til forholdet til Norddal kommune.
15.des.15	Utgreiing sendt ut til høyring	
29. des.15	Endeleg utgreiing klar	Utgreiinga sendt ut til alle innbyggjarar i bygdene på e-post, til politikarar og administrasjon i Stranda og Norddal kommune, til Fylkesmannen og til lokal og regional presse.
12.jan.16	Nytt folkemøte med orientering om funna i utgreiinga	Politisk og administrativ leiing frå begge kommunane deltek. Begge kommunar møtte med god representasjon frå både politikk og administrasjon. Ordførarane held innlegg.
Frist 16. januar 2016	Folkerøysting 1 for Norddal og Eidsdal med ulike spørsmål for å sjå kva alternativ som hadde størst støtte i befolkninga. Det er høve til å stemme anonymt.	Målsetjinga med folkerøystinga var å undersøkje om viljen til å sjå nærmare på alternativet samanslåing med Stranda var like sterkt som signala frå hausten -15 tyda på. I så fall ynskte vi å gje politikarane signal om å ta med Stranda som alternativ i vidare utgreiingsarbeid og også å la røystinga gi retning til det vidare arbeidet i arbeidsgruppa.
17.jan.16	Resultat frå spørjeundersøking sendt til Stranda og Norddal og gjort offentlege	91 prosent av dei som stemte meinte ei ny kommunetilknyting i ei eller anna form var det beste for bygdene i framtida. 55 prosent meinte det beste var ei samanslåing av Stranda og Norddal kommune. 29 prosent meinte at det beste er at bygdene Norddal og Eidsdal går inn i Stranda kommune uavhengig av kva Norddal kommune gjer. 13 av 211 som svarte på dette spørsmålet meinte det beste var framleis å vere knytt til Norddal kommune som eigen kommune.
04.feb.16	Kommunestyret i Norddal vedtek å ha samtalar med Stranda kommune.	KS-003/16 lyder mellom anna «Norddal kommune vil gå i dialog med Stranda kommune for å identifisere sentrale utfordringspunkt før oppstart av eventuelle forhandlingar om ein intensjonsavtale for etablering av ei ny og større kommune.»
17.mar.16	Kommunestyret i Norddal vedtek å ikkje gå vidare med samtalar med Stranda kommune	Avrøystningsresultata frå bygdene i Eidsdal og Norddal vart ikkje kommentert i det heile under sakshandsaminga i kommunestyret.
April-mai	Bygdemøte i alle bygder i regi av Norddal kommune.	Sterke tilbakemeldingar i 4 av 5 folkemøte om at Stranda burde vore med som alternativ i kommunen si påfølgande folkerøysting.
Frist for å røyste 14. mai, 2016	Folkerøysting 2 for Eidsdal og Norddal i regi lokal arbeidsgruppe: med spørsmål om søknad om grensejustering.	Deltaking tilsvavar 53 prosent av dei som hadde røysterett i kommunevalet 2015. Stort fleirtal for å gå vidare med søknad om grensejustering dersom Stranda kommune vert ståande som eigen kommune (mellan 70 og 82 prosent, størst dersom Norddal kommune vert ståande åleine).
19.mai.16	Folkerøysting for heile kommunen i regi av Norddal kommune.	Samanslåing med Stranda kommune er ikkje eit alternativ. Valdeltaking 48 prosent. Resultat: 1. Norddal kommune som eigen kommune 45% 2. Landkommunealternativet saman med ein eller fleire av kommunane Stordal, Ørskog, Skodje 19 %. 3. Blanke stemmer 36 %.

MEIR OM FORHOLDET TIL NORDDAL KOMMUNE

Arbeidsgruppa har i heile prosessen forsøkt å involvere Norddal kommune, noko som går fram av ein svært grundig gjennomgang av dette i utgreiinga (kapittel 2) og også av samandraget over.

Sidan utgreiinga var klar, har dette skjedd i forhold til Norddal kommune.

- Det er gjennomført eit nytt folkemøte, der rapporten var lagt fram og Norddal kommune var invitert, var til stades og hadde høve til å kome med innlegg. Det same gjaldt Stranda kommune.
- Norddal kommune har hatt samtalar med Stranda kommune, men valde raskt å gå vekk frå dette alternativet og valde også å ikkje ha samanslåing med Stranda kommune som eit alternativ i kommunen si folkerøysting.
- Norddal kommune har gjennomført bygdemøte i alle dei fem bygdene i kommunen der dei fekk sterke signal i fleire av møta om at Stranda burde vere eit alternativ i folkerøystinga.
- Arbeidsgruppa har gjennomført ei ny folkerøysting i Norddal og Eidsdal der innbyggjarane har fått høve til å uttale seg om dei ønskjer at det vert søkt om grensejustering for bygdene. Folk fekk høve til å uttale seg ut frå ei rekke aktuelle ulike samanslåings-konstellasjonar slik det går fram av tabell ein over og vedlegg.
- Norddal kommune har gjennomført ei folkeavrøysting der samanslåing av kommunane Norddal og Stranda ikkje var eit alternativ. Alternativa var: 1. Halde fram som eigen kommune 2. «Landkommunealternativet» 3. Å røyste blankt.

Arbeidsgruppa tolkar det slik at Norddal kommune, så langt det har vore mogleg, har forsøkt å oversjå initiativet frå bygdene Norddal og Eidsdal.

FORHOLDET TIL STRANDA KOMMUNE

Arbeidsgruppa har gjennom heile prosessen forsøkt å halde ein tett dialog med Stranda kommune. Kommunen har vore positiv til initiativet, men har gjeve uttrykk for at dei må ta omsyn til forholdet til Norddal kommune. To av representantane i lokal arbeidsgruppe har hatt møte med politisk og administrativ leiing i Stranda. Kommunen har elles blitt informert fortløpende om det arbeidet som har vore gjort, på same måte som ein har informert Norddal kommune.

FORHOLDET TIL FYLKESMANNEN

Arbeidsgruppa har så langt det er råd forsøkt å informere og involvere Fylkesmannen i Møre og Romsdal.

4. FOLKELEG STØTTE TIL SØKNADEN

Framstillinga i førre avsnitt viser at det er gjort ein stor innsats for å sikre at prosessen fram til denne søknaden om grensejustering til ein kvar tid er i tråd med folkemeininga i Eidsdal og Norddal. Ei spørjeundersøking, to folkemøte og to folkeavstemmingar er gjennomført (sjå oversiktstabell i førre avsnitt). Alle viser stor støtte til arbeidet.

Prosessen fram til og med utgreiinga er godt dokumentert i utgreiinga vedlagt (Kapittel 2.). Vi vil derfor ikkje gjenta dette her, men konsentrere oss om å presentere hovudresultata av dei to folkerøystingane i vår regi og den eine i regi av Norddal kommune – alle tre gjennomført etter utgreiinga var klar. «Våre» folkerøystingar er presentert meir heilskapleg i vedlegg 2 og 3 til søknaden.

Figur 3. Frå bygdemøte i Eidsdal 9. november, 2015. I arbeidet vart det veksla mellom individuelt arbeid, gruppearbeid og presentasjon i plenum. Alle innspel vart skrivne ned på lappar og dokumentert. 83 personar deltok

HOVUDRESULTAT FØRSTE FOLKERØYSTING – KVA ER DET BESTE FOR BYGDENE?

Den 12. januar 2016 vart det gjennomført eit folkemøte for innbyggjarane i Norddal og Eidsdal. Politikarar frå Stranda og Norddal kommune var også inviterte. Det same var folk frå Geiranger. Etter folkemøtet kunne alle innbyggjarar folkeregistrerte i bygdene Eidsdal og Norddal røyste på fem ulike spørsmål knytt til kommunetilknyting for dei to bygdene (sjå vedlegg). Innbyggjarane kunne røyste: 1. På bygdemøtet (anonymt), 2. På e-post til arbeidsgruppa, 3. Ved å legge si stemme i ei «stemmeurne» på butikkane i Eidsdal og Norddal fredag ettermiddag (anonymt), eller 4. ved å levere si stemme direkte eller sende i post til arbeidsgruppa

Frist for å røyste vart sett til 16. januar for å ha resultat ferdig i tide til neste kommunestyremøte. Røyster innkomne 17. januar vart også inkluderte.

Folkerøystinga hadde som formål å finne ut kva innbyggjarane i bygdene Norddal og Eidsdal meinte om kommunetilknyting for framtida. Den var meint som eit innspel til eigen kommune i kommunereformprosessen. Undersøkinga var også tenkt som eit grunnlag for korleis arbeidsgruppa for initiativet skulle arbeide vidare.

214 personar svarte på undersøkinga. Til samanlikning hadde 388 personar røysterett i dei to bygdene ved kommunevalet 2015. 214 personar er dermed 56 prosent av dei som har røysterett. Dei to tala er likevel ikkje heilt samanliknbare ettersom ikkje alle som er folkeregistrerte (og leverte svar), har røysterett.

Det vart ført register over dei som har stemt for å sikre at alle berre kan stemme ein gong. Sjølv om 214 svarte på spørjeskjema har ikkje alle svart på alle spørsmåla, noko som kjem fram av tabellane.

Resultata frå heile undersøkinga ligg ved denne søknaden som vedlegg.

84 prosent meinte ei eller anna form som samanslåing mellom bygdene Norddal og Eidsdal og Stranda kommune ville vere det beste for bygdene Eidsdal og Norddal. Innbyggjarane hadde klart sterkest tru på alternativet med samanslåing mellom Stranda og Norddal kommune (55 prosent). Forholdsvis mange (29 prosent) meinte også at ein overgang berre av bygdene Norddal og Eidsdal til Stranda kommune var det beste alternativet uavhengig av kva Norddal kommune vel å gjere. Berre 13 personar eller 6 prosent meinte det beste var å vere knytt til Norddal kommune som eigen kommune. Tala kjem fram i tabellen under.

Tabell 7 viser kva innbyggjarane i Norddal og Eidsdal svarte på spørsmålet: «Kva trur du er beste kommunetilknyting for bygdene Eidsdal og Norddal i framtida?»

Beste alternativ for Eidsdal og Norddal i framtida	Tal stemmer	Prosent
Regionkommunealternativet	2	1 %
Anna	4	2 %
Veit ikkje	5	2 %
Landkommunealternativet	9	4 %
Framleis knytt til Norddal kommune som eigen kommune	13	6 %
Bygdene Norddal og Eidsdal til Stranda kommune	62	29 %
Samanslåing Stranda og Norddal kommune	116	55 %
Totalt	211	100 %

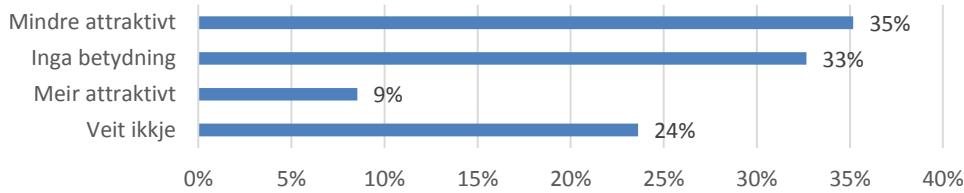
Tre fjerdedelar av dei som svarte meinte også at det beste for bygdene Norddal og Eidsdal ville vere å endre kommunetilknyting til Stranda dersom Norddal kommune vel å halde fram som eigen kommune.

Tabell 8 viser kva innbyggjarane i Norddal og Eidsdal svarar på spørsmålet: «Dersom Norddal kommune vel å halde fram som eigen kommune: Kva trur du er beste kommunetilknyting for bygdene Norddal og Eidsdal?»

Dersom Norddal framleis eigen kommune	Tal stemmer	Prosent
Veit ikkje	15	7 %
Framleis knytt til Norddal kommune	37	17 %
Bygdene Eidsdal og Norddal til Stranda kommune	160	75 %
Totalt	212	100 %

Stranda hadde allereie då vedteke å sjå nærrare på samanslåing med Sykkylven i kommunereformarbeidet. Eitt spørsmål i undersøkinga var derfor om dette gjer ei samanslåing med Stranda meir eller mindre attraktivt for innbyggjarane i Eidsdal og Norddal.

Dersom Stranda kommune slår seg saman med Sykkylven kommune, er det då meir eller mindre attraktivt å gå inn som ein del av denne kommunen?

Figur 4: Innbyggjarane i Stranda og Norddal sitt svar på om ei samanslåing med Sykkylven gjer Stranda meir eller mindre attraktiv.

Av 199 som svarte på dette spørsmålet meinte 35 prosent at eit slikt alternativ gjer Stranda mindre attraktiv. Vi ser også at mange vert usikre når dei skal svare på dette spørsmålet, noko som peikar vidare til andre folkerøysting.

Folkerøystinga gav eit klart signal til Norddal kommune og også eit klart mandat til arbeidsgruppa om å arbeide vidare for ei løysing med samanslåing med Stranda kommune.

HOVUDRESULTAT ANDRE FOLKERØYSTING OM SØKNAD OM GRENSEJUSTERING

Etter sonderingar hadde Norddal kommune valt ikkje å gå vidare med alternativet samanslåing med Stranda kommune i kommunereformarbeidet. Einaste moglegheit for å arbeide vidare med innbyggjarane sitt ønske om tilknyting til Stranda var dermed å söke om ei grensejustering. I mai vart det derfor gjennomført ei ny folkerøysting. Alle innbyggjarar folkeregistrerte i bygdene Eidsdal og Norddal (frå fylte/fyller 16 år i 2016 og eldre) har kunna røyste på åtte ulike spørsmål knytt grensejustering for dei to bygdene (sjå vedlegg).

Innbyggjarane har kunna røyste: 1. På e-post til arbeidsgruppa, 2. Ved å legge si stemme i ei «stemmeurne» på butikkane i Eidsdal og Norddal fredag 13. mai (anonymt), eller 3. ved å levere si stemme direkte eller sende i post til arbeidsgruppa.

Frist for å røyste vart sett til 14. mai etter at Norddal kommune var ferdige med folkemøte i alle bygdene i kommunen men før den kommunale folkerøystinga.

Hovudresultat frå avstemminga såg slik ut:

- **Det var eit klart fleirtal for å søkje om grensejustering for bygdene Norddal og Eidsdal dersom Stranda kommune vert ståande åleine som sjølvstendig kommune – uavhengig av kva val Norddal kommune gjer. Størst er dette fleirtalet dersom Norddal kommune vert ståande åleine (82 prosent).**
- Det var også flest av innbyggjarane som ønskte å søkje om grensejustering dersom Stranda slår seg saman med Sykkylven, men oppslutninga om dette er klart lågare – uavhengig av kva Norddal kommune vel å gjøre. Lågast tilslutning til dette er det dersom Norddal berre går saman med Stordal og Stranda går saman med Sykkylven (49 prosent).
- Dersom Stranda kommune går saman med Sykkylven kommune meiner mellom 27 og 30 prosent at ein ikkje skal søkje om grensejustering – avhengig av kva Norddal kommune vel å gjøre.
- Det er ein forholdsvis stor del av dei som røyster som er usikre på om ein skal søkje om grensejustering dersom Stranda går ilag med Sykkylven. Høgst er denne andelen dersom Norddal går saman med Stordal og Ørskog, og Stranda går ilag med Sykkylven (23 prosent).

Undersøkinga er summert opp i tabellen under.

Tabell 9 viser kor stor del av innbyggjarane i bygdene Norddal og Eidsdal som meiner ein skal søkje om grensejustering gitt ulike utfall i kommunereformprosessen for Stranda og Norddal.

Skal vi søkje om grensejustering?	Dersom Stranda held fram som eigen kommune				Dersom Stranda går saman med Sykkylven			
	Norddal åleine	Norddal og Stordal	Norddal, Stordal, Ørskog	Norddal, Stordal, Ørskog og Skodje	Norddal åleine	Norddal og Stordal	Norddal, Stordal, Ørskog	Norddal, Stordal, Ørskog og Skodje
Ja	82 %	70 %	73 %	79 %	55 %	49 %	50 %	54 %
Nei	11 %	13 %	17 %	14 %	27 %	30 %	27 %	29 %
Vei ikkje	7 %	17 %	10 %	7 %	17 %	21 %	23 %	17 %
Totalt:	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

225 personar svarte på undersøkinga. Av desse var 18 personar under 18 år. Til samanlikning hadde 388 personar røysterett i dei to bygdene ved kommunevalet 2015. 207 personar over 18 år svarar dermed til 53 prosent av dei som hadde røysterett i 2015. Dei to tala er likevel ikkje heilt samanliknbare. Vi har heller ikkje eksakt oversikt over tal innbyggjarar folkeregistrert i Norddal og Eidsdal mellom 16 og 18 år.

Det er ført register over dei som har stemt for å sikre at alle berre kan stemme ein gong.

Resultat for kvart av spørsmåla er presentert i vedlegg.

NORDDAL KOMMUNE SI FOLKERØYSTING

I Norddal kommune si folkerøysting 19. mai, 2016 i høve kommunereforma var ikkje samanslåing med Stranda kommune eit alternativ. At kommunen valde å gjere det slik har fått sterk kritikk på kommunen sine bygdemøte både i Eidsdal, Norddal, Valldal og Fjørå.

Norddal kommune si folkerøysting i høve kommunereforma hadde tre alternativ. Resultata vart slik :

1. Norddal åleine 44,94 prosent
2. Landkommune saman med ein eller fleira av kommunane Stordal, Ørskog, Skodje 19,17
3. Blank 35,89 prosent

Valdeltakinga var på 48 prosent. Det er grunn til å tru at den svært høge andelen blanke stemmer i stor grad er stemmer for ei samanslåing mellom Norddal og Stranda.

Mykje tyder på at deltakinga frå bygdene Norddal og Eidsdal var lågare i kommunen si røysting enn den røystinga arbeidsgruppa stod for. Vi tolkar det slik at mange ikkje brydde seg med å røyste fordi «deira alternativ» mangla på røystesetelen. Dette kan likevel ikkje provast fordi førehandsrøyster hjå kommunen ikkje er fordelte på bygder.

ARBEIDSGRUPPA SI TOLKING AV FOLKERØYSTINGANE

Vi meiner avrøystingane både kvar for seg og til saman viser ein overveldande støtte i bygdene Norddal og Eidsdal for ei tilknyting til Stranda kommune. Sterkast ser det ut som støtta er for ei samanslåing mellom dei to kommunane, men støtta er også svært sterkt til ei endra kommunetilknyting, noko tala knytt til andre folkerøysting tyder på.

- Det har heile tida vore sterkt støtte til prosessen om å greie ut alternativ tilknyting til Stranda, noko oppslutninga om spørjegranskingsar, folkerøystingar og arrangerte bygdemøte viser.

- Arbeidsgruppa tolkar den første folkerøystinga slik at nesten ei samrøystes befolkning i Norddal og Eidsdal ønskjer ei endra kommunetilsutning. Berre 13 av 211 stemmer frå den første folkerøystinga ser framleis tilknyting til Norddal kommune som eigen kommune som det beste alternativet for bygdene.
- Dette vert stadfestat gjennom at 82 prosent i den andre folkerøystinga stemmer for å søkje om grensejustering dersom både Norddal kommune og Stranda kommune held fram som eigen kommune. Støtta til eit slikt initiativ er også svært stor dersom Norddal endar opp med andre alternativ, den er mindre dersom Stranda slår seg saman med Sykkylven.
- I tillegg tolkar vi 36 prosent blanke røyster i den kommunale avrøystinga som ein sterk opposisjon til gjeldande alternativ i folkerøystinga. Ut frå lokalkjennskap tolkar vi det slik at dei aller fleste av dei blanke røystene er ei støtte til samanslåing mellom Stranda og Norddal.
- Det er grunn til å tru at mange av dei blanke stemmene kjem frå Norddal og Eidsdal, men det er også støtte til eit slikt alternativ i andre delar av kommunen. Resultata frå valet viser ikkje separat oppteljing for kvar bygd noko som gjer det vanskeleg å vite med sikkerheit.
- Signal frå innbyggjarar tyder på at dersom Stranda-alternativet hadde vore utgreidd, ville fleire ha stemt på dette i den kommunale folkerøystinga. For ein del innbyggjarar var det ikkje aktuelt å røyste blankt. Dei som då ikkje ynskte at Norddal skulle halde fram åleine, hadde dermed to alternativ landkommunealternativet eller å la vere å røyste. Arbeidsgruppa meiner derfor det var svært uheldig at ein ikke hadde samanslåing mellom Stranda og Norddal som eit alternativ i den kommunale folkerøystinga.

Det er framleis fleirtal for ein søknad om grensejustering dersom Sykkylven og Stranda slår seg saman. Vi tolkar likevel usikkerheita mellom innbyggjarane i bygdene som så stor, at vi vel å ikkje søkje om grensejustering dersom Stranda og Sykkylven slår seg saman eller vert slått saman ved tvang.

5. ARBEIDSGRUPPA SINE VURDERINGAR AV EI GRENSEJUSTERING SETT I FORHOLD TIL MÅLSETTINGA MED KOMMUNEREFORMA

Kommunereforma har fire hovudmål (Innst. 300 S (2013-2014)). Desse er: 1. Gode og likeverdige tenester til innbyggjarane. 2. Heilskapleg og samordna samfunnsutvikling. 3. Berekraftige og økonomiske robuste kommunar. 4. Styrka lokaldemokrati.

Eit skifte av kommunetilknyting for om lag 500 innbyggjarar frå Norddal til Stranda kommune, kan knapt seiast å bidra vesentleg til ei slik overordna målsetjing nasjonalt sett. Til sjuande og sist er det likevel innbyggjarane som utgjer landet si befolkning – også om dei er få.

Ei vurdering av korleis ei endring av kommunetilknyting vil påverke desse fire overordna målsettingane for innbyggjarane i Eidsdal og Norddal er gjort i utgreiinga. Vi tek med det vi ser på som hovudpunktene her.

GODE OG LIKEVERDIGE TENESTER TIL INNBYGGJARANE

Når det gjeld tenester vurdere vi det slik at innbyggjarane i Eidsdal og Norddal vil ha lite å vinne og lite å tape på ein overgang til Stranda kommune – slik situasjonen er no. Eit unntak frå dette er legetenestene der det er moglegheit for ein kvalitetsgevinst. Vi ser det likevel slik at gevinsten vil verte større over tid. Samordning mellom Geiranger, Eidsdal og Norddal i forhold til skule, tekniske tenester, næringsutvikling, eldreomsorg og sikkerheit meiner vi kan gi betre kvalitet i forhold til alternativ i Norddal kommune på sikt. Vi ser det også slik at mangelen på føreseielege vilkår frå Norddal kommune for drift av tenestene i bygdene Eidsdal og Norddal er med på å øydelegge livskvaliteten for innbyggjarane i bygdene. Vi meiner dette vil bli betre i ei større eining.

HEILSKAPLEG OG SAMORDNA SAMFUNNSUTVIKLING

Ein overgang frå Norddal til Stranda kommune vil styrke ei heilskapleg samfunnsutvikling spesielt mellom Geiranger, Norddal og Eidsdal. Dette vil gjelde både tenester og samfunns- og næringsutvikling. Det siste spesielt knytt til reiselivsnæringa, men det er også potensial knytt til landbruk i seg sjølv og koplingane mellom landbruk og næringsmiddelindustri i Stranda kommune og mellom landbruk og reiseliv.

Særskilt for desse to kommunane er også ansvaret for ivaretaking av verdsarvområdet. Ei styrke landbruksnæring i kombinasjon med reiseliv kan bidra til å ta vare på kulturlandskapet, oppretthalde og helst auke matproduksjonen, medverke til auka næringsutvikling med fokus på kortreist og lokal mat og ei reiselivsnæring med fleire bein å stå på.

Eit anna forhold er trusselen frå fjellpartia Åkneset og Hegguraksla. Norddal og Eidsdal er trua av flodbølgje dersom fjellpartia rasar ut. Frå Åkneset, der steinmassane i verste fall er berekna til 54 Mm^3 vil bølgja vere 7 meter i Eidsdal og 15 meter i Norddal. Størst vert bølgja i bygdene Geiranger (65 m) og på Hellesylt (85m).⁷ Ut frå dei prognosar ein har i dag, vil bygdene Eidsdal og Norddal bli totalisolerte over ein lengre periode, uansett når på året raset kjem. Geiranger vil vere totalisolert om raset kjem i vinterhalvåret. Sommaren vil Geiranger ha open veg austover. Både når det gjeld beredskap og vurderingar kring evakuering og oppattbygging, er det naturleg å sjå på bygdene Norddal, Eidsdal og Geiranger som ein heilskap. Det gjeld også når ein vurderer avbøtande tiltak som kan redusere omfanget av skadane.

⁷ Harbitz, NGI, med bidrag frå S. Glimsdal, V. Kveldsvik, F. Løvholt NGI og G. Pedersen og A. Jensen, UiO. Foredrag på Åkneskonferansen, Geiranger 26. august, 2015.

<https://www.fylkesmannen.no/Documents/Dokument%20FMMR/Samfunnstryggleik%20og%20beredskap/00.9.%20M%C3%88te%20og%20konferansar/2015.08.26-27.20%C3%85kneskonferansen%202015/2015.08.26.%20C3%85kneskonferansen%202015.%20Carl%20Bonnevie%20Harbitz.%20Mulige%20flodb%C3%B8lger%20fra%20C3%85kerneset.pdf>

Eit viktig element for å utløyse potensial knytt til samfunnsutvikling er betra kommunikasjonar mellom bygdene og mellom bygdene og kommunesenteret. Betre samferdsleløysingar ut frå området vil også kunne styrke og betre samfunnsutviklinga.

BEREKRAFTIGE OG ØKONOMISK ROBUSTE KOMMUNAR

Ei ny tilknyting til Stranda kommune vil potensielt kunne løyse ut effektiviseringsgevinstar innafor tenesteproduksjon, sidan Eidsdal og Norddal utgjer ei naturleg eining med Geiranger. Dersom ein får til ei positiv samfunns- og næringsutvikling i området vil dette i tillegg kunne påverke kommuneøkonomien. Ei slik tilknyting vil moglegvis også løyse ut noko auka overføringer frå staten til Stranda kommune. På den andre sida er folketalet i bygdene Eidsdal og Norddal lågt og næringslivet svakt. Økonomiske forhold vil også vere eit forhandlingsspørsmål mellom Norddal og Stranda kommune ved ei eventuell ny tilknyting til Stranda.

STYRKA LOKALDEMOKRATI

Styrker ved lokaldemokrati i små kommunar er generelt rekna for å vere nærliek og kjennskap både i forhold til tenester og personar. I Norddal kommune oppfattar vi det slik at dette har blitt for nært. Arbeidsgruppa ser det derfor slik at det vil vere ein gevinst for Eidsdal og Norddal å høyre til i Stranda kommune der avstanden mellom sak og person vert noko større. Vi vurderer det også slik at det vil vere mogleg å halde på eit tett forhold til eigne folkevalde i Stranda kommune dersom ein byggjer alliansar mellom Geiranger, Eidsdal og Norddal.

6. KARTGRUNNLAG

Vårt framlegg til grensejustering følgjer prinsippet om at alt areal knytt til gards- og bruksnummer i bygdene Norddal og Eidsdal, vert lagt inn under Stranda kommune. Dette omfattar òg ev. andre areal som naturleg høyrer heime inn under desse to bygdene.

Prinsippet er elles at grensa i fjorden vert trekt midtfjords innover Norddalsfjorden mot Tafjorden.

VERBAL SKILDRING AV NY GRENSE

Eksisterande kommunegrense mellom Stranda og Norddal går innover Norddalsfjorden om lag midtfjords. Litt nordaust for Ospahjellneset får grensa ein skarp knekk mot nord.

I vårt framlegg til ny kommunegrense trekkjer vi grensa vidare frå dette knekkpunktet, innover Norddalsfjorden, og legg til grunn at grensa skal ligge midtfjords. Framlegg til ny grense er i regelen trekt med lilla strek.

Søraust for Linge får grenseframlegget ein skarp knekk søraustover. Her er ny grense markert med raud farge for å skilje den frå øvrig grenseframlegg. Årsaka er at landarealet her har usikre eigedomsgrenser, og det er ikkje oppført gards og bruksnummer verken i kartgrunnlaget til NIBIO eller på GISlink. Vårt prinsipp er at ny grense skal vere identisk med grensene mellom landeigedommar knytt til bygda Norddal, og landeigedommar knytt til bygdene Fjørå/Tafjord. I akkurat dette området må desse eigedomsforholda avklarast før framlegget til ny kommunegrense kan setjast.

Frå ca. Kyrkjefjellet og vidare sørover, så søraustover og vidare sørvest- og vestover, skal framlegget til ny kommunegrense fylgje grensa mellom gardane i bygda Norddal, og gardane i bygdene Fjørå og Tafjord. Grensa vert i praksis gåande om lag i vasskiljet mellom desse bygdene.

Ut frå dette vert grensa gåande mellom desse eigedommene:

Mellom gbn. 49/7 og gbn. 0/0 (merka slik i Gislink). Arealet på 0/0 er der det er uavklarte eigedomsgrenser.

Mellom gbn. 49/7 og gbn. 47/1

Mellom gbn. 49/7 og gbn. 45/1

Mellom gbn. 49/7 og gbn. 37/1

Mellom gbn. 50/1 og gbn. 31/1 (sistnemnde ser ut til å ha ein smal teig mot nordenden av Littlejordhornet)

Mellom gbn. 50/1 og gbn. 44/1

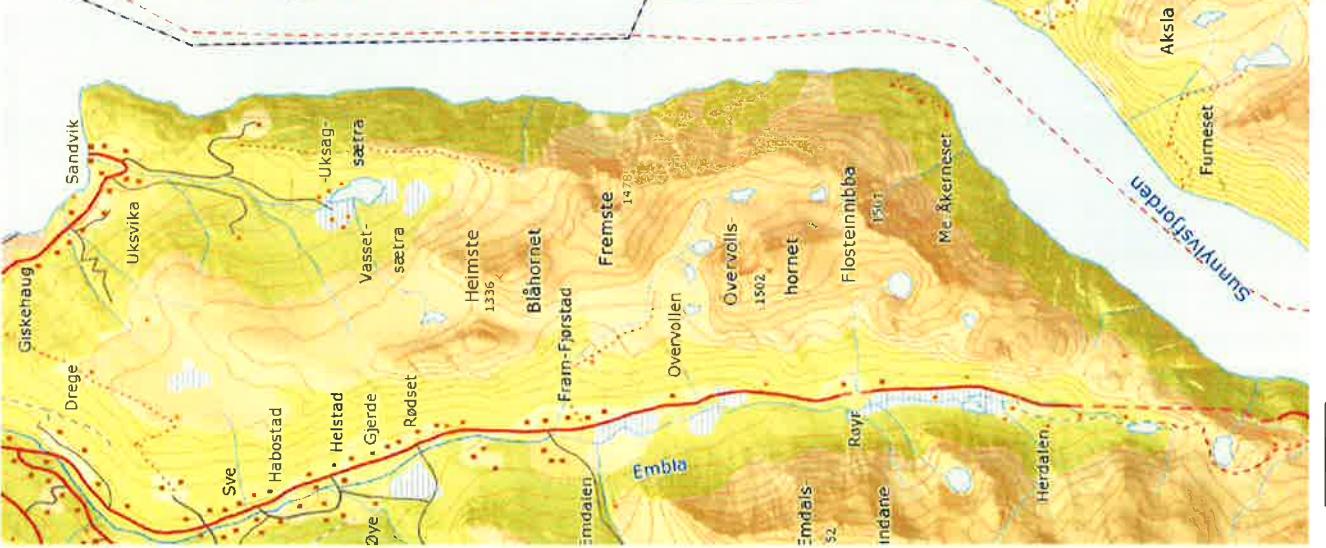
Mellom gbn. 50/1 og gbn. 43/1

Mellom gbn. 50/1 og gbn. 42/1

KARTVEDLEGG

Det vert vist til kartvedlegg under med følgjande kart:

- Grensejustering 1. Oversynskart
- Ny kommunegrense 1. Norddalsfjorden vest
- Ny kommunegrense 2. Norddalsfjorden aust
- Ny kommunegrense 3. Usikker grenestrek grunna usemje om eigedomsgrenser
- Ny kommunegrense 4. Kyrkjefjellet-Kallskareggja
- Ny kommunegrense 5. Kallskareggja-Littlejordhornet
- Ny kommunegrense 6. Littlejordhornet-Slettdalsreset

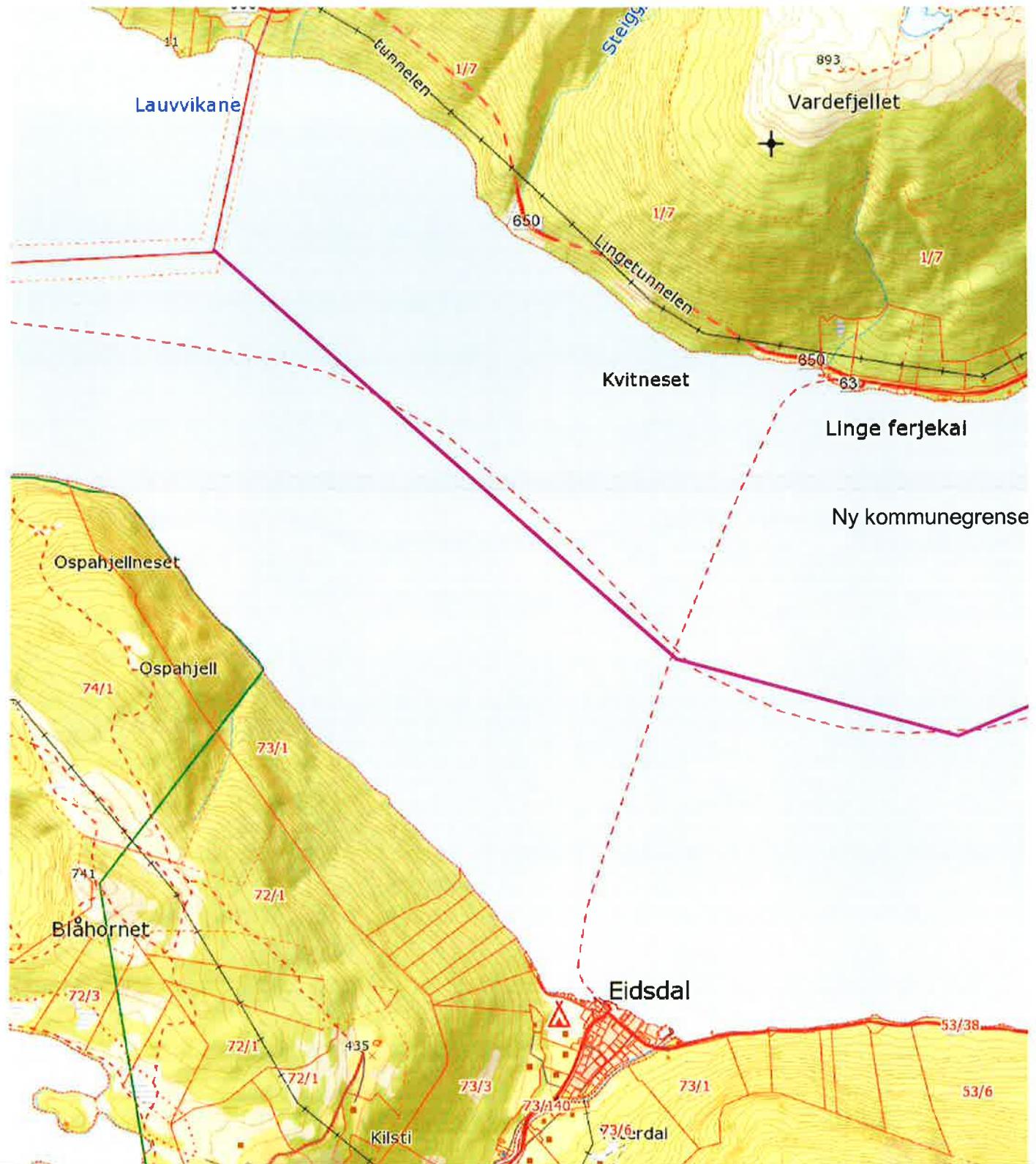

0 500 1500m

Målestokk 1:75000 ved A3 liggende utskrift

NY KOMMUNEGRENSE 1 : NORDDALSFJORDEN VEST

0 200 400 600m

Målestokk 1 : 20000 ved A4 utskrift
Utskriftsdato: 15.06.2016

GÅRSKART
Tilknyttede grunneiendommer:

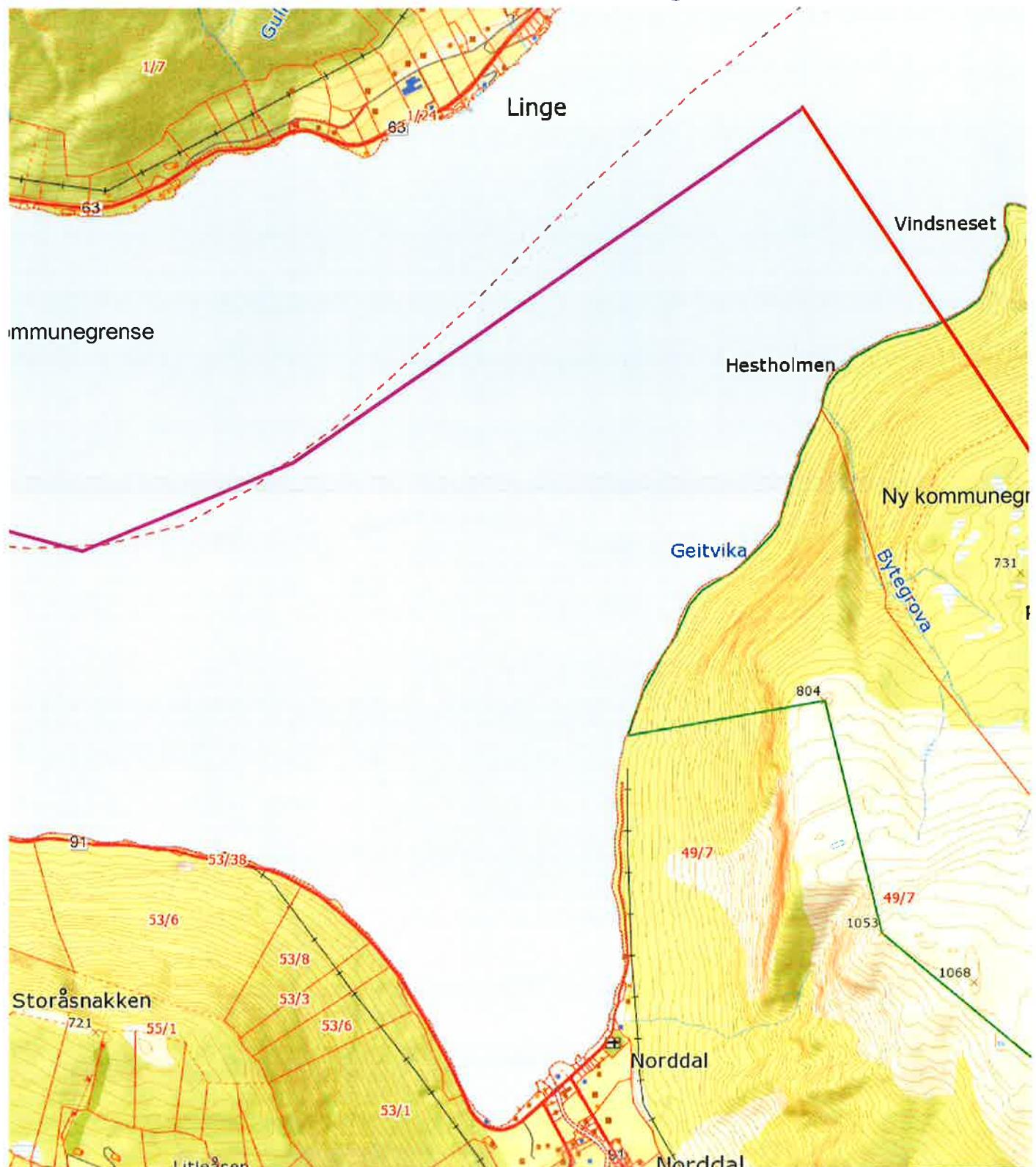
NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Forklaring ny kommunegrense 1 – Norddalsfjorden vest:

Frå knekkpunktet i eksisterande grense nord for Ospahjellneset, vert ny grense trekt vidare innover Norddalsfjorden. Prinsippet er at grensa skal gå midtfjords. Streken på kartet er ikkje nøyaktig i høve til dette prinsippet.

NY KOMMUNEGRENSE 2 : NORDDALSFJORDEN AUST

0 200 400 600m

Målestokk 1 : 20000 ved A4 utskrift
Utskriftsdato: 15.06.2016

GÅRDSKART

Tilknyttede grunneiendommer:

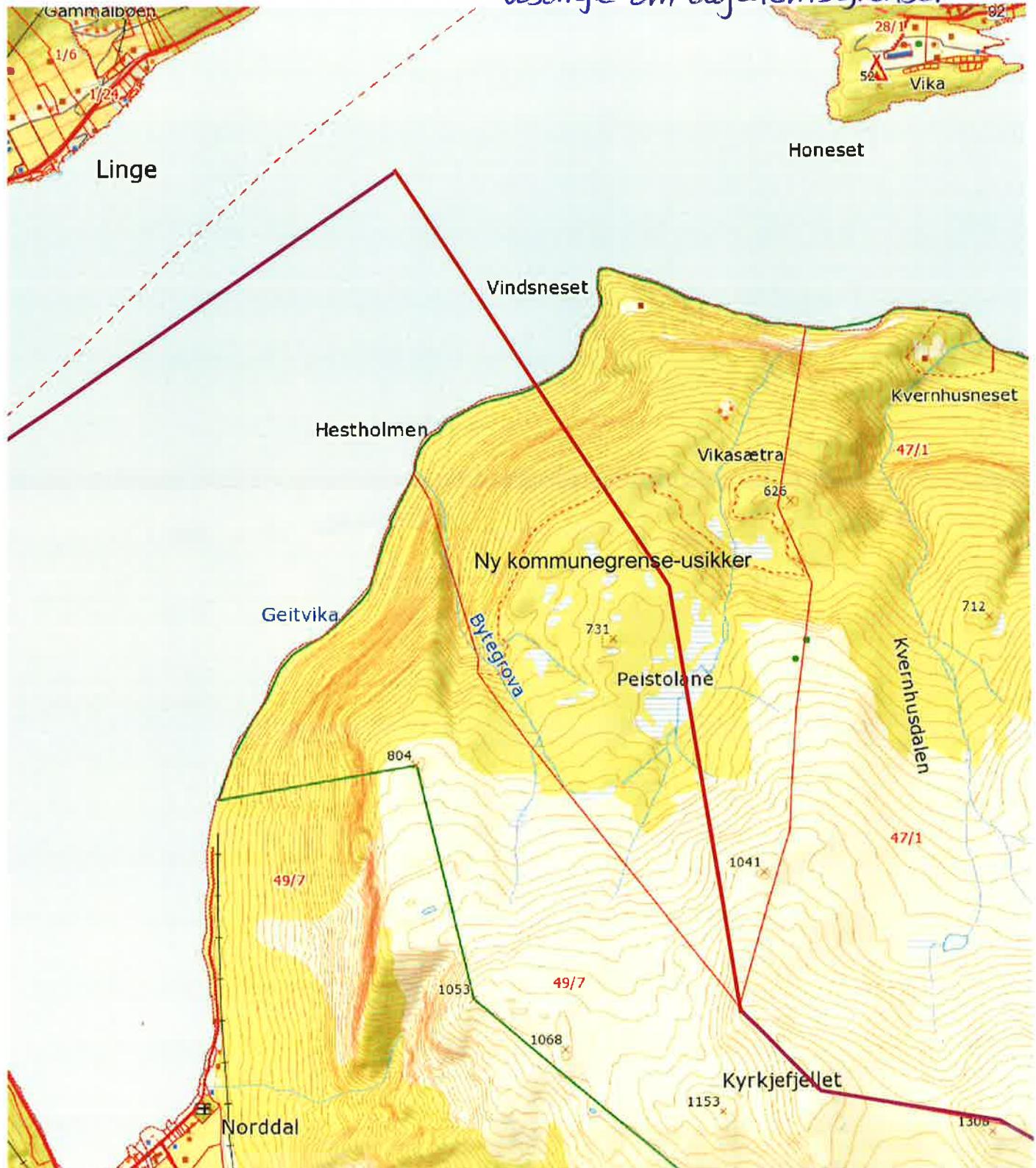
NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Forklaring ny kommunegrense 2 – Norddalsfjorden aust

Prinsippet er at ny kommunegrense skal gå midtfjords vidare innover Norddalsfjorden. Nord for Bytegrov/Vindsneset vert det eit knekkpunkt der grensa dreier sørover inn mot land. Nøyaktig kvar dette knekkpunktet skal vere må avgjerast når grensetvisten det er vist til på eige kart er avgjort. Grensa i fjorden er ikkje innteikna nøyaktig.

NY KOMMUNEGRENSE 3 : Usikker grensestrek grunna usemje om eigedomsgrenser

0 200 400 600m

Målestokk 1 : 20000 ved A4 utskrift
Utskriftsdato: 15.06.2016

GÅRDSKART
Tilknyttede grunneiendommer:

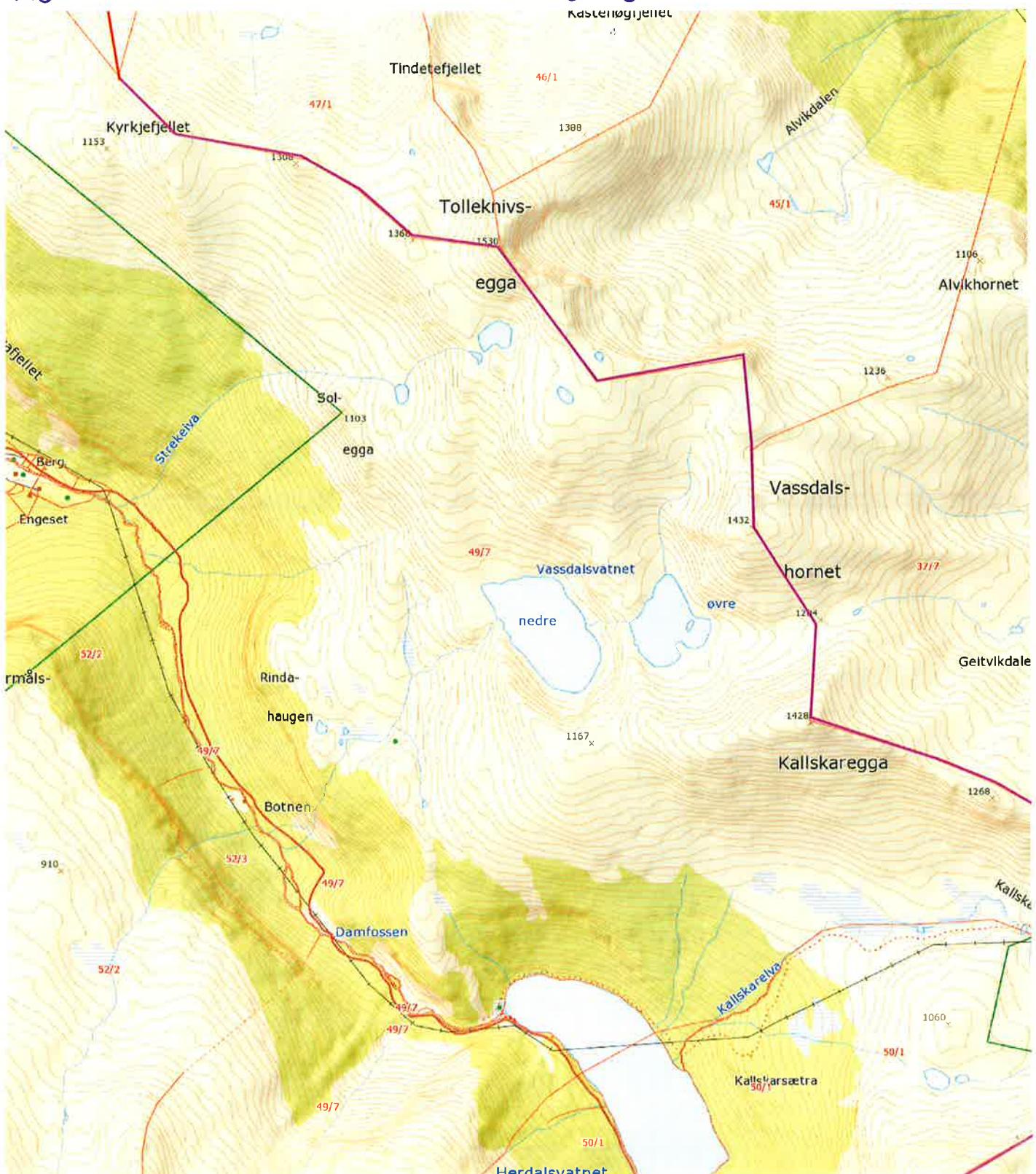
NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Forklaring ny kommunegrense 3 – Usikker grensestrek grunna usemje om eigedomsgrenser

Frå fjorden og vidare søraustover er ny grense teikna tilfeldig inn gjennom eit område der det er usikkerheit og usemje om kvar grensene mellom gardane går. I GisLink er dette arealet merka med gards- og bruksnr. 0/0. I NIBIO står det utan gards- og bruksnummer. Grensetvisten mellom gardar heimehøyrande i Norddal og gardar heimehøyrande i Fjørå må avklarast før ny kommunegrense kan setjast. Prinsippet er at alt areal knytt til gardar i bygdene Norddal og Eidsdal skal inn under Stranda kommune.

NY KOMMUNEGRENSE 4 : KYRKJEFJELLET - KALLSKAREGGA

0 200 400 600m

Målestokk 1 : 20000 ved A3 utskrift
Utskriftsdato: 15.06.2016

GÅRDSKART
Tilknyttede grunneiendommer:

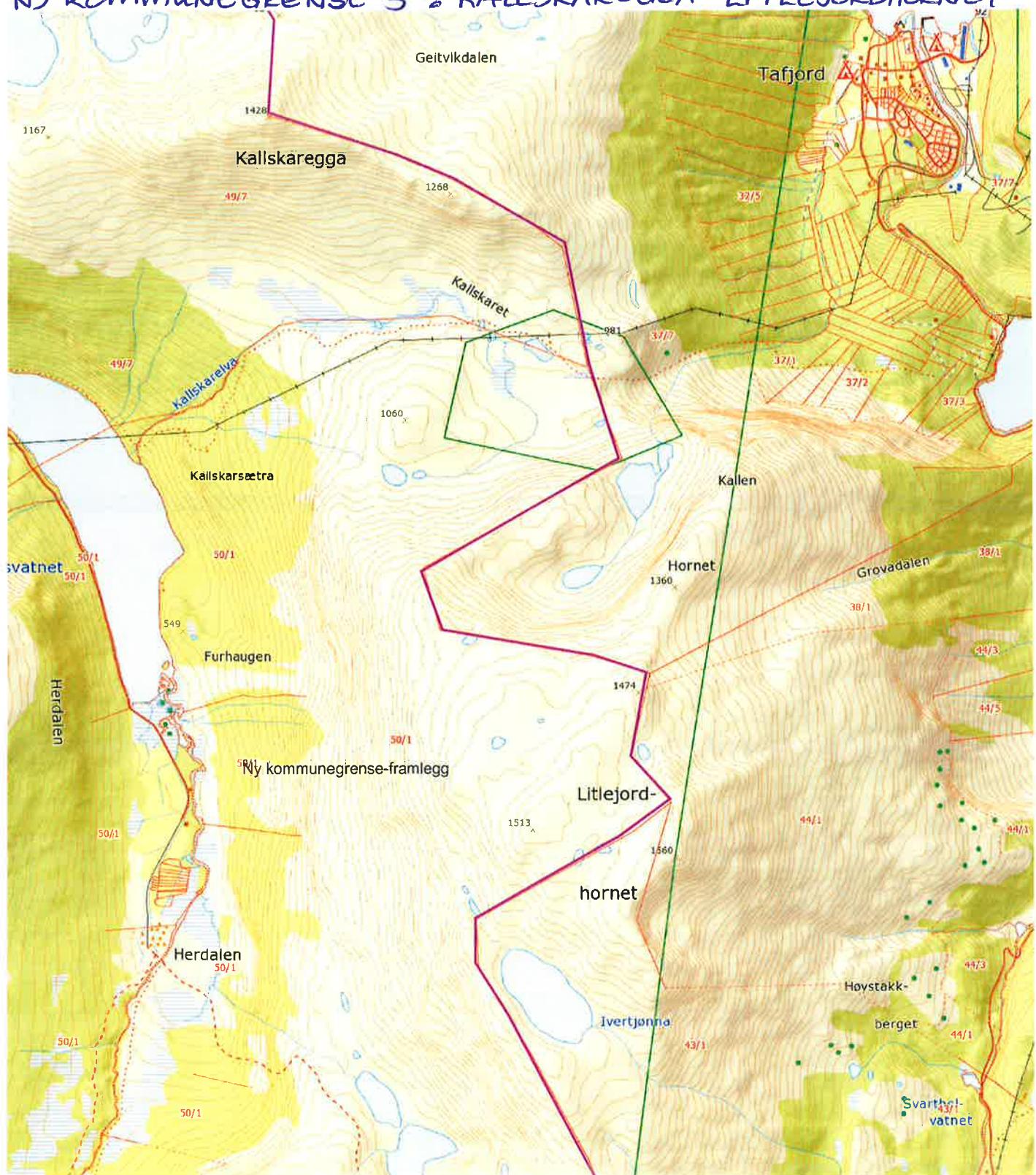
NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Forklaring ny kommunegrense 4 – Kyrkjefjellet - Kallskaregga

Prinsippet er at ny kommunegrense skal vere identisk med grensa mellom gardar i bygda Norddal og gardar i bygdene Fjørå/Tafjord. I praksis vil dette seie at grensa i hovudsak fylgjer vasskiljet mellom bygdene. Grensa er teikna så nøyaktig vi har greidd ut frå prinsippet. Prinsippet er overordna teikninga.

NY KOMMUNEGRENSE 5 % KALLSKAREGGA - LITTLEJORDHORNET

0 200 400 600 m

Målestokk 1 : 20000 ved A3 utskrift
Utskriftsdato: 15.06.2016

GÅRSKART
Tilknyttede grunneiendommer:

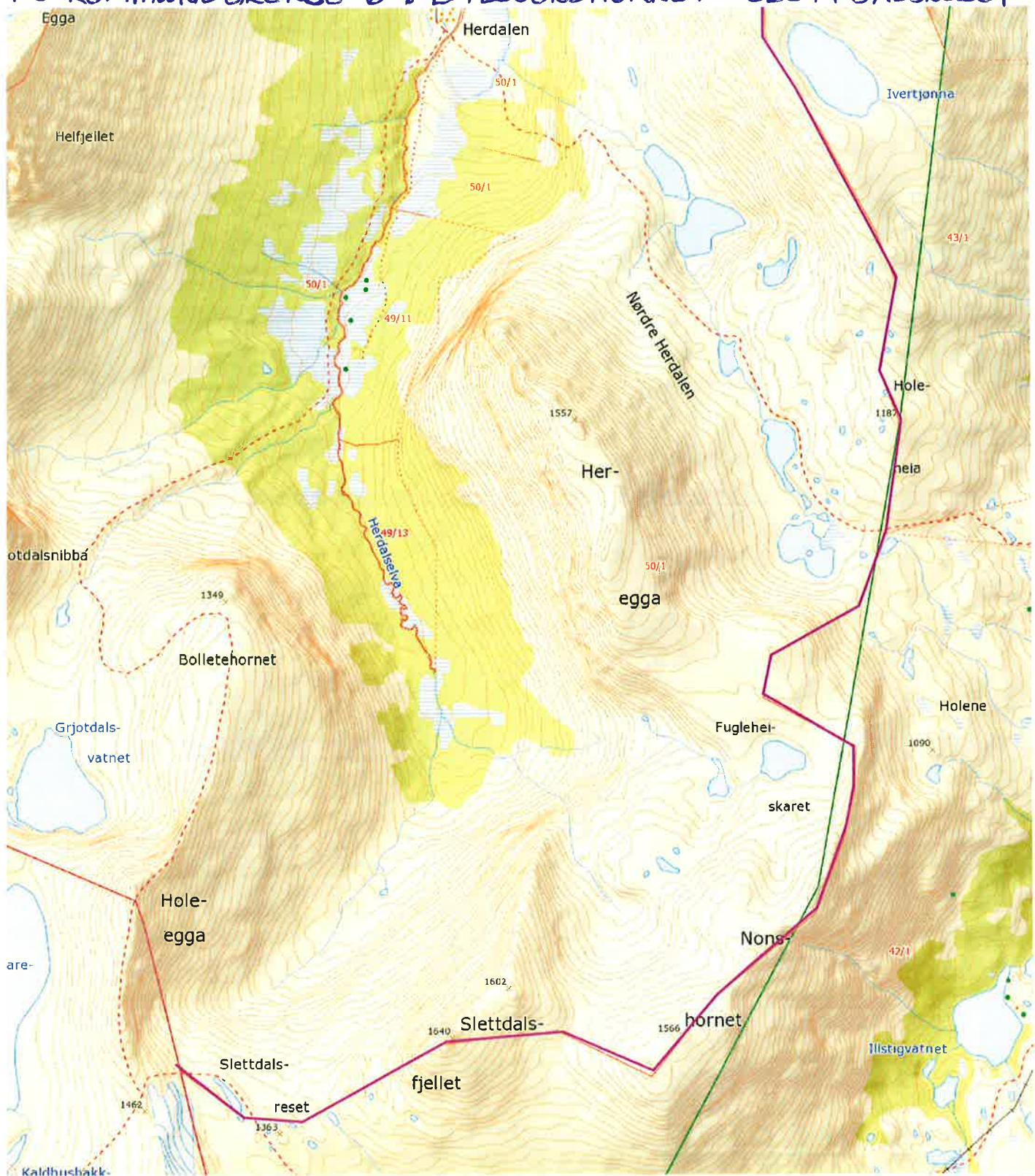
NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Forklaring ny kommunegrense 5 – Kallskaregga - Littlejordhornet

Prinsippet er at ny kommunegrense skal vere identisk med grensa mellom gardar i bygda Norddal og gardar i bygdene Fjørå/Tafjord. I praksis vil dette seie at grensa i hovudsak fylgjer vasskiljet mellom bygdene. Grensa er teikna så nøyaktig vi har greidd ut frå prinsippet. Prinsippet er overordna teikninga.

NY KOMMUNNEGRENSE 6 : LITTLEJORDHORNET - SLETTDALSRESET

0 200 400 600m

Målestokk 1 : 20000 ved A3 utskrift
Utskriftsdato: 15.06.2016

GÅRSKART
Tilknyttede grunneiendommer

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Forklaring ny kommunegrense 6 – Littlejordhoret - Slettdalsreset

Prinsippet er at ny kommunegrense skal vere identisk med grensa mellom gardar i bygda Norddal og gardar i bygdene Fjørå/Tafjord. I praksis vil dette seie at grensa i hovudsak fylgjer vasskiljet mellom bygdene. Ny grense møter eksisterande grense like vest for Slettdalsreset.